

शिरोळ तालुक्यातील नांदणी, आलास, शिरटी, उमळवाड, हासूर, शेडशाळ, बस्तवाड या गावांतील खारवट व पाणथळ क्षेत्र सुधारणेसाठी पथदर्शी भूमिगत चर योजनेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्र. सीडीए-२०२४/प्र.क्र. ३६/२४/लाक्षेवि (कामे)

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : ०७ ऑक्टोबर, २०२४

वाचा : १. जलसंपदा विभागाचा शासन निर्णय क्र. सिडीए-२०१८/प्र.क्र. १५२/१८/लाक्षेवि (कामे), दि. २१/०७/२०२०,

२. मुअ (जसं)/काअ-२/उअ-५/प्रशा-९/०८४/२०२४ दि.०४.०१.२०२४

३. मुअ (जसं)/काअ-२/उअ-५/प्रशा-९/०८७/२०२४ दि.०४.०१.२०२४

४. मुअ (जसं)/काअ-२/उअ-५/प्रशा-९/०९१/२०२४ दि.०४.०१.२०२४

५. मुअ (जसं)/काअ-२/उअ-५/प्रशा-९/०८८/२०२४ दि.०४.०१.२०२४

६. मुअ (जसं)/काअ-२/उअ-५/प्रशा-९/०८३/२०२४ दि.०४.०१.२०२४

७. मुअ (जसं)/काअ-२/उअ-५/प्रशा-९/०९६/२०२४ दि.०४.०१.२०२४

प्रस्तावना :-

क्षारपड जमिनीचा पोत सुधारण्यासाठी तसेच खारवट व पाणथळ क्षेत्र सुधारणा करण्यासाठी चर योजनेची कामे जलसंपदा विभागामार्फत करण्यात येतात. कोल्हापूर जिल्ह्यातील शिरोळ तालुक्यातील ७ गावांच्या पथदर्शी भूमिगत चर योजनेस (Sub Surface Drainage Scheme) जलसंपदा विभागाचा शासन निर्णय दि.२१.०७.२०२० चे पालन होईल या अटीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याचे विचाराधीन आहे.

दि. २१ ते २३ जुलै, २०२१ रोजी झालेल्या महापूराच्या दरम्यान सर्व नैसर्गिक नाले, ओढे व प्रवाह गाळाने भरल्याने मुख्यचर (Main Drain) उघड्या प्रकारची ठेवल्यास भूमिगत चराचे पाणी पुन्हा शेतात येईल असे लक्षात आले आहे. त्यामुळे सच्छिद्र नलिका (Laterals) मधील पाणी उप मुख्य नलिका (Collectors) मध्ये आल्यानंतर ते पाणी मुख्य पाईपच्या बंद नलिकेतून नदीत सोडले तरच पाण्याचा निचरा होईल व पाणी शेतातून बाहेर पडेल, त्यामुळे सदर घटकांचे तांत्रिकदृष्ट्या पृथक्करण केले असता भूमिगत चर योजनेचे Field Laterals, Collectors व Main Drain (मुख्यचर) असे तीन मुख्य घटकांचे काम एकत्रित पद्धतीने करणे आवश्यक आहे, असे निदर्शनास आले. त्यामुळे कोल्हापूर जिल्ह्यातील शिरोळ तालुक्यातील नांदणी, आलास, शिरटी, उमळवाड, हासूर, शेडशाळ, व बस्तवाड या गावांतील खारवट व पाणथळ क्षेत्र सुधारणेसाठी पथदर्शी भूमिगत चर योजना (Sub Surface Drainage Scheme) राबविण्यासाठी Field Laterals, Collectors व Main Drain (मुख्यचर) असे तीन मुख्य घटकांच्या बाबींसहीत प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे आवश्यक आहे.

सदरची बाब विचारात घेवून, मुख्य अभियंता (जसं), जलसंपदा विभाग, पुणे यांनी कोल्हापूर जिल्ह्यातील शिरोळ तालुक्यातील नांदणी, आलास, शिरटी, उमलवाड, हासूर, शेडशाळ, व बस्तवाड या ७ गावांतील पथदर्शी भूमिगत चर योजनेचे (Sub Surface Drainage Scheme) बांधकामाचे Field Laterals, Collectors व Main Drain असे तीन मुख्य घटकांसह एकत्रित रु.२२.९७ कोटीचा प्रस्ताव प्रशासकीय मान्यता देण्याच्या दृष्टीने शासनास सादर केला आहे. सदर प्रस्तावास दि.०४.१०.२०२४ रोजीच्या मा.मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे. या निर्णयाचे अनुषंगाने खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

१) क्षारपड जमिनीचा पोत सुधारण्यासाठी खराबा व क्षारपड क्षेत्राचे निर्मुलन करण्यासाठी कोल्हापूर जिल्ह्यातील शिरोळ तालुक्यातील नांदणी, आलास, शिरटी, उमलवाड, हासूर, शेडशाळ, व बस्तवाड या ७ गावांतील खारवट व पाणथळ क्षेत्र सुधारणेसाठी पथदर्शी भूमिगत चर योजनेचे (Sub Surface Drainage Scheme) बांधकामाचे i) मुख्यचर (Main Drain), ii) सच्छिद्र नलिका (Laterals) व iii) उप मुख्य नलिका (Collectors) असे तीन मुख्य घटक समाविष्ट असलेल्या रु. २२.९७ कोटी (अक्षरी रु. बावीस कोटी सत्ताणव लक्ष फक्त) च्या अंदाजपत्रकास सोबत जोडलेल्या विवरणपत्रानुसार खालील अटीच्या अधीन राहून याद्वारे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- अ) जलसंपदा विभागाच्या शासन निर्णय./क्र.सीडीए २०१८/प्र.क्र.१५२/१८/लाक्षेवि (कामे) दि. २१/०७/२०२० चे पालन करावे.
- ब) कामे पूर्ण केल्यानंतर या क्षारपड जमिनीची सुधारणा झाल्यानंतर या जमिनी अकृषक (N.A.) रुपांतरीत केल्या जाणार नाहीत याची दक्षता घ्यावी.
- क) या जमिनीवर शेती करण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन (Drip / Sprinkler) या पध्दतीचा अवलंब करावा.

२. यानुसार सदर पथदर्शी योजनेस निव्वळ कामाप्रित्यर्थ रुपये रु.१८.८० कोटी (अक्षरी रु. अठरा कोटी ऐंशी लक्ष फक्त) आणि GST व अनुषंगीक खर्चापोटी रु.४.१६ कोटी (अक्षरी रुपये चार कोटी सोळा लक्ष) असे एकूण रु.२२.९७ कोटी (अक्षरी रुपये बावीस कोटी सत्ताणव लक्ष) अंदाजित किंमतीपैकी उपरोक्त १ (अ) अन्वये शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार कामाप्रित्यर्थ रकमेच्या १० टक्के रक्कम लोकवर्गणी (रु.१.८८ कोटी) व १० टक्के रक्कम संबंधीत साखर कारखाने उद्योजक सामाजिक दायित्व निधी (रु.१.८८ कोटी) एकूण रु.३.७६ कोटी इतकी रक्कम लाभधारक शेतकरी व साखर कारखान्याकडून उभारणे बंधनकारक राहिल, व उर्वरित रु.१९.२१ कोटी इतक्या रक्कमेचे दायित्व या प्रशासकीय मान्यते अंतर्गत शासनाकडे राहिल.

३. सदर योजनेतील कामासाठी शासनाच्या हिश्यापोटी होणारा खर्च ४७११ (२७९४) (०२) जलनिस्सारण कामे (०२) (०३) बिगर लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरणांतर्गत जलनिस्सारण प्रकल्प (कार्यक्रम) " या लेखाशीर्षाखाली करावा.

४. या कामांना प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता लाक्षेवि (कामे) या कार्यासनाच्या नोंदवही सन २०२४-२५ मध्ये अ.क्र. ८ वर नोंदविण्यात आलेली आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यांत आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक आहे २०२४१००७१८०५३५१७२७ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वैभव फाळके)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
- ४) मा.सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
- ५) मा.उपमुख्यमंत्री (जलसंपदा) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
- ८) मा.विरोक्षा पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
- ९) अप्पर मुख्य सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) अप्पर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) अप्पर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) महालेखापाल (महालेखापरीक्षा), महाराष्ट्र-१/महाराष्ट्र-२, मुंबई.
- १३) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- १४) सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) कार्यकारी संचालक, सर्व पाटबंधारे विकास महामंडळ,
- १६) मुख्य अभियंता (जसं), जलसंपदा विभाग, पुणे.
- १७) आंतरवित्तीय सल्लागार व उपसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १८) अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे संशोधन व विकास संचालयनालय, पुणे.
- १९) कार्यासन अर्थ-१, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २०) जलसंपदा विभाग/लाक्षेवि (कामे) कार्यासन संग्रहार्थ.

विवरणपत्र
शासन निर्णय क्र. सीडीए-२०२४/प्र.क्र.३६/२४/लाक्षेवि (कामे)
दि. ०७ ऑक्टोबर, २०२४ चे सहपत्र

अ.क्र.	चर योजनेचे गावाचे नाव	रक्कम (कोटीमध्ये)
१.	नांदणी	२.३७१
२.	आलास	३.०४०
३.	शिरटी	३.२५७
४.	उमळवाड	१.२७९
५.	हासूर	४.००३
६.	शेडशाळ	१.५८१
७.	वस्तवाड	३.२७०
	(अ) एकूण	१८.८०१
	(ब) अनुषंगिक रक्कम (१%-Insurance, १८%-GST, २%-Contingencies व W.C. Establishment, इ.)	४.१६६
	एकूण (अ+ब)	२२.९६७
	(क१) -१०% लोकवर्गणी	१.८८
	(क२)-१०% उद्योजक सामाजिक दायित्व निधी	१.८८
	राज्य शासनाचा हिस्सा (अ+ब-क१-क२) (१८.८०१+४.१६६-१.८८-१.८८)	१९.२०७

(वैभव फाळके)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन